

Participatieverordening en -beleid

Registratienummer: 26.069680

Aan	De verenigde vergadering	Datum	7 oktober 2026
Van	D&H	Datum	1 september 2026
Onderwerp	Vaststellen participatieverordening en -beleid		

Portefeuillehouder: Marjon Verkleij-Lemmers

Voorgesteld besluit

1. De Participatieverordening Hoogheemraadschap van Rijnland 2026 vast te stellen, met daarin:
 - enkele ambtshalve tekstuele wijzigingen zonder inhoudelijke gevolgen;
 - de beantwoording van de ingediende zienswijze overeenkomstig de reactienota, die niet tot aanpassing van het besluit leidt.
2. Het Participatiebeleid Rijnland vast te stellen, onder verwerking van:
 - enkele ambtshalve tekstuele wijzigingen zonder inhoudelijke gevolgen; en
 - de beantwoording van de ingediende zienswijze overeenkomstig de reactienota, die niet tot aanpassing van het besluit leidt.
3. Deze besluiten in werking te laten treden één dag na bekendmaking in het Waterschapsblad.

Context

Per 1 januari 2027 verplicht de 'Wet versterking participatie op decentraal niveau' een participatieverordening met daarin het uitdaagrecht. Het opgestelde beleid sluit aan op de bestaande praktijk en zorgt voor duidelijkheid en uniformiteit. Het uitdaagrecht is nieuw, maar door het medebewindskarakter van veel taken slechts beperkt toepasbaar bij Rijnland.

Inspraak en zienswijzen

De Participatieverordening Hoogheemraadschap van Rijnland 2026 en het Participatiebeleid zijn van 1 juni tot en met 13 juli 2026 ter inzage gelegd. Tijdens deze inspraakperiode is één zienswijze ontvangen. Deze zienswijze bevat vier aandachtspunten, waarvan twee betrekking hebben op de Participatieverordening en twee op het Participatiebeleid. De ingebrachte punten zijn beantwoord in de Nota van Beantwoording die als bijlage is toegevoegd. De opmerkingen worden gezien als een verzoek om nadere verduidelijking van gemaakte beleidskeuzes. De zienswijze geeft geen aanleiding om de Participatieverordening of het Participatiebeleid inhoudelijk te wijzigen. Rijnland is van oordeel dat de voorgestelde besluiten voldoende ruimte bieden voor zorgvuldige en passende participatie, met behoud van de benodigde flexibiliteit voor maatwerk.

Ambtshalve tekstuele wijzigingen

Er zijn ambtshalve enkele tekstuele verduidelijkingen en vereenvoudigingen aangebracht in de Participatieverordening en het Participatiebeleid. Deze wijzigingen zijn van redactionele aard en leiden niet tot inhoudelijke aanpassingen van de verordening of het beleid.

Argumenten

1.1 Juridische verankering van participatie geborgd

De Wet versterking participatie op decentraal niveau verplicht het structureel borgen van participatie. Rijnland geeft hieraan uitvoering via de participatieverordening, die met dit besluit vóór 1 januari 2027 in werking treedt.

1.2 Participatie als lerend systeem

Het participatiebeleid en de verordening sluiten op elkaar aan. Dit geeft duidelijkheid en houvast en vormt een basis voor verdere ontwikkeling van participatie binnen Rijnland.

1.3 Ambtshalve wijzigingen zorgen voor betere aansluiting op praktijk

Door de formulering van de verordening tekstueel op enkele plaatsen aan te passen, kunnen medewerkers de regeling eenvoudiger en consistentier toepassen omdat deze aansluit bij bestaande werkprocessen en systemen. Dit verkleint de kans op fouten en interpretatieverschillen.

2.1 Versterking van kwaliteit en draagvlak van besluiten

Participatie versterkt de kwaliteit en het draagvlak van besluiten door vroegtijdige inbreng van kennis en perspectieven van ingezetenen en belanghebbenden. Het participatiebeleid biedt een duidelijke rolverdeling en een vaste procesaanpak (verkenning, vormgeving, uitvoering, evaluatie), met ruimte voor maatwerk. Zo ontstaat een transparante, consistente en professionele werkwijze die bijdraagt aan vertrouwen (intern en extern) en goed onderbouwde besluiten.

3.1 Doelmatige inspraak: zienswijzen versterkt verordening en beleid

De verwerking van de opmerkingen van de VV in het voortraject heeft de ontwerpstukken verder aangescherpt en beter in lijn gebracht met de bestuurlijke wensen. Daarna hebben de stukken zes weken ter inzage gelegen. Uit de inspraak is een zienswijze met vier opmerkingen op of suggesties voor het beleid en de verordening gekomen. De

ingediende zienswijze geeft geen aanleiding tot bijstelling van het participatiebeleid of de participatieverordening. Dat slechts één zienswijze is ontvangen versterkt de indruk dat de verordening voldoende duidelijk en robuust is.

3.2 Mandatering verhoogt procesefficiëntie

Na vaststelling van de Participatieverordening worden het Mandaat- en Volmachtbesluit Rijnland 2024 en het Besluit Ondermandaten aangepast. Besluiten over het toepassen van participatie worden belegd bij leidinggevend in de ambtelijke organisatie, zodat participatie snel en flexibel kan worden ingezet binnen hun eigen domein. Besluiten op verzoeken tot het uitdaagrecht blijven voorbehouden aan D&H of de VV (art. 7 Participatieverordening; D&H bevoegd voor besluiten tot € 25.000).

Financiën

Aan de voorgestelde besluiten zijn geen financiële consequenties verbonden. Het uitvoeren van participatie en de toepassing van de verordening zal naar verwachting binnen de bestaande capaciteit plaatsvinden.

Risico's

1.1 Ontwikkelingen regelgeving en jurisprudentie

Participatieverplichtingen en het uitdaagrecht zijn nog in ontwikkeling. Nieuwe regelgeving en jurisprudentie kunnen daarom tussentijdse aanpassing van de verordening nodig maken.

1.2 Juridische consistentie en interpretatie

Interpretatieverschillen blijven mogelijk, met name bij de toepassing en reikwijdte van bepalingen zoals het uitdaagrecht. Zorgvuldige motivering en documentatie zijn nodig om juridische risico's te beperken.

2.1 Zichtbaarheid en verwachtingsmanagement

Onduidelijkheid over de invloed van participatie kan leiden tot teleurstelling en minder vertrouwen. Heldere externe communicatie over wat wel en niet mogelijk is, blijft essentieel.

2.2 Capaciteit en uitvoering

Participatie vraagt capaciteit en afstemming en kan leiden tot druk en kwaliteitsverschillen. Mandaat helpt, maar vereist duidelijke afspraken. Vooral nog wordt verwacht dat dit binnen de bestaande capaciteit kan worden opgevangen.

2.3 Bereik en vertegenwoordiging

Niet alle doelgroepen worden in gelijke mate bereikt, waardoor de opgehaalde inzichten mogelijk niet volledig representatief zijn. Blijvende aandacht voor een brede en evenwichtige betrokkenheid is nodig.

Vervolg

Na vaststelling:

- Volgt publicatie van de besluiten gepubliceerd in het Waterschapsblad en treden ze de dag daarna in werking.
- Worden het Mandaat- en Volmachtbesluit Rijnland 2024 en het Besluit Ondermandaten Rijnland 2024 zo spoedig mogelijk aangepast, nadat de VV de participatieverordening heeft vastgesteld.
- Worden het participatiebeleid en de -verordening om de 4 à 5 jaar geëvalueerd.

Bijlagen:

- Participatieverordening Hoogheemraadschap van Rijnland 2026, kenmerk 26.076406
- Participatiebeleid Rijnland, kenmerk 26.076405
- Nota van Beantwoording zienswijze, kenmerk 26.074092

